

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Ivstitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

VI. An & quomodo fama & honor per detractionem vel contumeliam læsus
restituendus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

Salon, Valentia locis citatis. Patet ratio: quia in his omnibus per iniuriam nocuit violator.

132 **ASSERTIO V.** Imo poterunt etiam quandoque tales esse etiam & personarum circumstantiæ, ut corruptor non possit censeri facere sufficientem compensationem, nisi vel corruptam ducat; vel ei integram dotem persolvat. Ita recte Valentia, ex communi, iuxta capitula citata: Idque potissimum locum habet si personæ sint honoratæ; nec omnino disparis conditionis, &c.

133 **ASSERTIO VI.** Quod si violata nec infamiam, nec alia damna incurrit, quia videlicet æquè bene nupsit, marito corruptionem non percipiente, vel non curante; nihil pro illis damnis, quæ iam nulla sunt, restituendum; nisi fortè ex pacto, si cum violatore de aliqua pecunia in omnem eventum fuerit transactum. Ita uterque Nauarrus, Carbo, & alij; quidquid nonnulli in contrarium dixerint. Ratio est, quia per se, & secluso pacto, non periculum damni, sed ipsa solum damna compensanda sunt; quæ tamen hic nulla sunt.

Qua de causa etiam nonnulli iudices in foro quoque externo, eiusmodi restitutionis dilationem concedunt, apud Baiardum in additionibus ad Iulium Clarum §. *Suprum*. num. 24. Nec verò peccat femina, eiusmodi corruptionem occultans, ut rectè Sanchez de matrim. lib. 6. disput. 37. quia ea occultatio nec sibi, nec alijs est noxia, sed potius utrisque commoda, ad vitandas rixas & fastidia matrimonij.

134 **ASSERTIO VII.** Importunis precibus & blanditijs (sine tamen alia vi, vel fraude) vel timore solum reverentia adductam violans, ad nullam itidem restitutionem tenetur; nec violatæ, nec parentibus eius, nisi pro contumelia, ut supra dictum. Ita Carbo, Petrus Nauarrus, & apud eundem Sylvester & Ledesma. Probatur. Quia talis nullà iniurià adacta, sed sponte & libens consentit.

Contrarium tamen docet Nauarrus, Bartholomæus Medina, Corduba, Salon, Bannes, Valentia, rati hunc modum inducendi esse violentum, adeoque iustitiæ oppositum. Quod non satis probatur; nisi fortè planè tollatur libertas etiam in conscientia requisita ad validam donationem; quod rarum est, ut etiam notat Lessius. cap. 10. num. 14.

135 **ASSERTIO VIII.** Violans puellam antequam quidem corruptam, sed vulgo pro virgine habitam, tenetur ad damna compensanda, si eius culpa crimen evulgetur; secus, si puellæ, vel alterius vitio & garrulitate. Ita ex communi Petrus Nauarrus cap. 16. num. 19. Ratio est, quia priori casu iniuste datur causa damni, posteriori non item.

136 **ASSERTIO IX.** Qui virginia se violatæ, seu vere, seu falso, promittit matrimonium, illaque non nisi sub hac spe & conditione consensit, tenetur promissum implere, non solum iuramento firmatum, sed etiam simplex. Ita ex communi uterque Nauarrus, Sylvester, Carbo, Sotus, Valentia, Lessius cap. 10. n. 20. quamvis enim facta promissio per se non obliget, hic tamen obligat

per accidens; quia alioquin puellæ gravis fit iniuria. Nec par est, ut fictè promittenti fraus & dolus patrocinetur.

Excipiuntur tamen hic duo casus, Primus, si puella erat multo inferioris conditionis, sicque adeo facile fraudem animadvertere potuit; quamvis etiam ita ex simplicitate decepta in foro conscientia damna compensanda sint, ut rectè Nauarrus num. cap. 16. n. 18.

Secundus, quando promittens licite stare non potest promissione, ut si obster ordo sacer, aut votum Castitatis, aut alioquin gravia timeantur incommoda, vel scandala ex matrimonio; tunc enim alia ratione compensanda sunt damna ut docent Nauarrus & Valentia ibidem.

Quamquam Lessius n. 32. existimat, neevotum Castitatis, nec religionis ingrediendæ, si id violata in promittente ignoraverit, ob stare, quo minus talis teneatur ducere violatam, atque hoc passim tradere Doctores. Quod saltem post impetratam dispensationem, verum existimo, licet ipse eam necessariam non existimet, extendens id ulterius etiam, tam ad honestam viduam, quam ad calum, in quo post contracta sponsalia, nulla quidem vira corporis re ipsa consecuta est, tamen saltem per suspicionem vulgo præsumitur, ob magnam familiaritatem & consuetudinem mutuam. Vide Sanchez lib. 8. disp. 36. Plura suo loco de matrimonio.

139 **ASSERTIO X.** Si puella remittat explicatam superius obligationem, liber erit violans a restitutione faciendâ, est communis. Si enim antefactum sponte consentiendo, facere potuit, ne violator incurreret obligationem; poterit etiam post factum ab ea liberare, quamvis parentes non consentiant; cum hæc puellæ commoda alioquin parentibus nullo iure sint addicta. Atque ex his etiam fere constat, quid dicendum de restitutione ex adulterio, de quo infra q. 8.

DVBIVM IV.

An, et quomodo fama vel honor per detractionem aut contumeliam lesus, restituendus.

Ad s. Thomæ 2. 2. q. 62. a. 2.

Quæritur I. An, & quo modo fama sit restituenda?

140 **ASSERTIO I.** Fama iniuste ablata (etsi materialis solum fuerit iniuria) est restituenda; nisi infamatus iam ante famam recuperaverit, siue per sententiam Iudicis, siue suis rectè factis, aut sui purgatione; seu etiam ipsius temporis interlapso, quo sparsum crimen iam penitus oblivioni traditum videatur. Ita communis S. Thomæ hic q. 62. art. 2. ad 2. Ratio patet; quia damnum iniustum illatum compensandum. In dubio vero, an crimen oblivioni traditum, existimatio audientium, cautè exploranda erit, ut rectè Valentia q. 6. pun. 5. quicquid Aragonius cit. a. 2. indistincte dixerit.

ASSER-

141 **ASSERTIO II.** Qui falsum dicendo alterum infamavit, tenetur, si alia via commodiori fama restitui non possit, fateri falsitatem, & cum id scienter fecit, mendacium, ac si opus sit, etiam iuramento retractationem suam confirmare; non tamen adhibere testes. Primum & secundum cum S. Thoma loco citato docent Caietanus, Bannes, Aragonius ibidem, Sotus lib. 4. q. 6. art. 3. Sylvester V. *Detractio*, Nauarrus man. cap. 18. n. 45. Angles 2. part. de restitut. fame, Petrus Nauarrus lib. 2. cap. 4. n. 375. Salon q. 62. a. 2. controversia 13. Carbo q. 18. de restitut. Ratio est. Quia dicere se materialiter falsum dixisse, nullum est incommodum: fateri mendacium est quidem; sed quia talis in culpa fuit, sibi imputare debet probrum, quod ex debita restitutione incurrit.

Excipiuntur tamen viri magnæ autoritatis in Republica, v. g. Episcopi &c. qui si hominem infamæ fortis infamarunt, tenentur quidem dicere, se errore deceptos falsum dixisse, cum id absque magno incommodo possint; non autem se mentitos: non enim tenentur suæ famæ iacturam, cum Reipublicæ detrimento facere, ob tenuem alterius famam, pro qua potius alia ratione satisfacere debent, vt recte Nauarrus, Salon, Valentia, loc cit.

142 Tertium tradunt Sotus, Salon, Carbo, Angles, Bannes, Aragonius, vterque Nauarrus. Ratio est. Quia cum homines propensiores sint ad credenda mala, quam bona, debet in his maior fides fieri, quam in illis, si præsertim facile possit, vt hic accidit.

Quartum contra Sotum, Aragonium, Salonem, docet vterque Nauarrus; quia si iuranti non credant, ipsis iam imputari debet iniuria vanæ credulitatis, etiam si hic sit parvæ fidei homo; nam eo minus credere debebant infamanti.

143 **ASSERTIO III.** Qui verum dicendo iniuste infamavit, tenetur 1. planè fateri, se perperam locutum, fecisse iniuriam, fuisse deceptum nimirum practice saltem, contra prudentiam & bonos mores: quod si nihil prodest, tenetur 2. etiam laudando & honorando infamatum, ac amicè cum illo versando satagere, vt infamiam abstergat. Quod si nec id quidem videatur efficaciter profuisse, esto possit quidem dicere, se falsum dixisse, mentitum fuisse, (loquendo nimirum contra eam scientiam practicam, qua in loquendo dirigi debuerat,) ex probabiliori tamen non tenetur. Primum modum tradunt ferè omnes antiqui. S. Thomas hic q. 62. a. 2. ad 2. Scotus, Gabriel, Maior 4. dist. 15. Secundum modum tradunt Caietanus, Sotus, Nauarrus, nec habent difficultatem.

144 Tertium modum & licitum, & necessarium esse tradunt Bannes, Petrus Nauarrus n. 379. & apud eundem Bartholomæus Medina, item Salon q. 62. a. 2. controversia 15. & apud eundem Victoria. Licitum fatetur Lessius cap. 11. n. 110. etsi neget necessarium, vt etiam negant Valentia, Aragonius, iuxta S. Thomam l. c. Scotum, & alios, qui etiam significant, eum non esse licitum, quod expresse tradit Azor tom. 3. lib. 5. cap. 9. q. 7. atque contrariam esse singularem, & contra communem Theologorum & Canonistarum opinionem.

Ratio eiusdem partis est. Quia hic modus restituendi famam difficilius est, quam vt à tali persona iure possit exigi; quamvis illicitus non sit, si absit mendacium: aberit autem, si infamator mentitum se intelligat, non quasi simpliciter falsum, sed quia rem publice veram non dixerit, hoc est talem, quæ palam iure alijs publicari non posset.

145 Quo modo etiam crimen non legitime inquitum, recte negatur à reo, & peccatum solum in confessione, aut secreto cognitum. Quomodo etiam ex multorum sententia Christus dixisse intelligitur, de die illa nec filium hominis scire: vt taceam omne dictum seu factum practice falsum recte dici, quod cum recto appetitu, seu ratione recta non consentit; iuxta S. Thomam q. 17. a. 1.

Rebellus autem lib. 4. q. 10. concedit, talem dicere posse se mentitum, intelligendo alio tempore, aut fuisse mendacem, non illo dicto, sed iuxta illud psal. Omnis homo mendax. De qua re pluribus ago disp. 6. q. 2. dub. 1.

146 **ASSERTIO IV.** Probabile est, infamatorem non teneri ad famam restituendam, nisi apud suos auditores, quantumvis hi ipsi auditum crimen etiam alijs notum fecerint; modo consilio, iussione, aut simili modo eos ad hoc faciendum non mouerit; neque hac directa intentione crimen patefecerit, vt id alijs innotesceret. Ratio est. Quia posterior infamia fortuito quasi sequitur, & ex propria malitia audientium, qui proinde, vtique tenentur ad restitutionem. Accedit, quod indirecte scandalum præbens, non contrahit specialem illam malitiam, cui per accidens causam dedit, vt suo loco dictum de scandalo.

147 Si quis tamen sciret, ex sua priori infamatione, de crimine præsertim falso & conficto, aliquem palam traduci, auditoribus suis restitutionem negligentibus, talis vtique saltem ex charitate tenebitur ad hoc malum auertendum, curando v. g. si commodum videbitur, vt per præconem, aut concionatorem, suo etiam nomine suppresso, crimen reuocetur.

Imò non improbabile est, eum ad hoc etiam ex iustitia teneri; quia certè à parte rei, quomocunque causam dedit iniustæ infamationi, vt indicat Bannes, & docet Bartholomæus Medina apud Petrum Nauarrum numero 447. idque cum limitatione etiam approbat ipse Petrus Nauarrus, & ex eo Lessius numero 110. si nimirum leuiculis & garrulis hominibus (sine præuia stipulatione, de non deregendo) detectum fuerit crimen; quia tunc futurum damnum prævideri poterat, & debebat.

148 **ASSERTIO V.** Fama quidem ordinariè cum periculo vitæ restituenda non est, etiam si non sic alius modus restituendi; at tamen si per formale iniuriam ablata sit, aliquando per accidens debet. Primum fatentur omnes; non solum quia tanto suo damno nemo regulariter tenetur ad restitutionem, sed etiam quia vita est bonum multo excellentioris ordinis, quam fama, vt proinde cum illius iactura, inferius hoc bonum communitè non sit restituendum, vt pluribus dicetur, dub. 13.

Secundum docent Sotus lib. 4. de iustitia q. 6. a. 3. ad 4. Salon, Angles citati, Aragonius dub. 8. Azor lib. 5. cap. 9. q. 12. & apud vtrumque Nauarrum, Adrianus, Gabriel, Maior, Ledesma, Bartholomæus Medina, & alij. Ratio est. Quia tenetur quisque damnum, proximo per formalem iniuriam datum, suo æquali, aut minori damno amoliri: atqui subinde maius, aut æquale damnum est, quod infamia læsus incurrit, quã sit mors lædētis &c. Exemplū est, si quis de hæresi falso infamarit aliquem, vnde igni adiudicandus sit; quod est exemplum Anglis & Salonis: aut si amplissima familia alioquin, perpetua infamiae nota aspersa maneat, malicia iniusti detractoris &c.

149 Contrarium tamen docet Caietanus quæstione 62. art. 6. Syluester V. *Detraçtio* quæst. 4. Nauarrus cap. 17. num. 89. Petrus Nauarrus num. 402. qui tamen id in casu prioris exempli admittit: nec vt opinor negaretur ab alijs, eo quod illic non de fama læsi præcise, sed etiam de vita agitur. Quo modo etiam aperte docet Lessius cap. 11. dub. 15.

Alioquin si de fama solum agatur, est ea sententia valde probabilis, iuxta regulam multorum; non esse bona inferioris ordinis restituenda, cum detrimento boni superioris ordinis, vt dicitur cit. dub. 13.

150 ASSERTIO VI. Fama, si dictis modis compensari nequeat, vtrum pecunia, vel alio bonorum genere compensanda sit, dubium est: Vtraque pars probabilis; sed affirmatiua probabilior. Declaratur assertio. Negatiuam enim tuentur Syluester lib. 1. Nauarrus man. cap. 17. num. 19. Petrus Nauarrus num. 416. Bannes q. 62. art. 2. Lessius dub. 16. eamque probabilem censet Salon. cit. art. 2. eo quod vicissim pecunia non compensetur honore, precibus; idque communi hominum iudicio & praxi.

Affirmatiuam sententiam post Glossam in cap. *Ecclesie sancte*, tit. Vt nihil innouetur lite pendente, tradunt post Scotum, Richardum, Antoninum, Adrianum, Caietanus, Sotus, Carbo, Salon, Valentia, & ipse S. Thomas hic quæst. 62. art. 2. Et probabilem censent Bannes, Lessius; & colligitur ex dictis in simili supra dub. 4. num. 109. eadem enim vtrouque est ratio. Vnde etiam concedit Lessius dub. 16. & 25. posse infamatum sibi ipsi satisfacere ex debito pecuniario infamantis, si is alia ratione satisfacere nolit, aut non possit, quod etiam tradit Aragonius dub. 9.

151 ASSERTIO VII. Compensanda etiam sunt damna ex infamia consecuta, tam in rebus obtentis, quam obtinendis, hocque iuxta arbitrium prudentis viri. Ita ex communi vterque Nauarrus, Salon controuersia 20. Lessius dub. 19. licet Sotus lib. 4. quæst. 6. art. 3. ad 4. in casu, quo verum crimen patefactum, existimet, non totum damnum, sed solum partem damni compensandam; quam sententiam etiam Lessius censet probabilem. Sed probatur communis ex cap. *si culpa tua*, de iniurijs, & dictis supra dub. 2. de restitutione in genere, n. 38.

152 ASSERTIO VIII. Restitutio famæ faciendâ est infamato tantum, seu viuo, seu mortuo; idque ab infamante tantum, non autem ab eius hæredibus: damnorum autem consequentium compensatio

etiam faciendâ est hæredibus infamati, & ab hæredibus infamantis. Ita ferè Nauarrus man. cap. 18. n. 46. Salon controuersia 21. Petrus Nauarrus n. 146. Et colligitur ex dictis supra dub. 4. in simili. Realia enim debita & commoda, quæ scilicet circa res ipsas externas versantur, transeunt ad hæredes, non merè personalia, seu quæ in rebus externis non consistunt.

153 ASSERTIO IX. Qui ita aures præbet infamanti, vt eum etiam ad detrahendum coram alijs inducat, vel eidem cooperetur iuuando, incitando, interrogando; aut ita laudando, vel approbando, vt hæc laus finitiuæ infamantis causâ; non solum peccat mortaliter ex suo genere, sed etiam tenetur ad restitutionem. Secus est, si quis merè negatiuè se habeat, aut certè nullo modo cooperetur; tunc enim ad restitutionem non tenetur; nisi ex iustitia, erga infamatum debuerit eius infamiam propullare. Colligitur ex Aragonio quæst. 62. art. 2. dub. 7. post S. Thomam 4. dist. 15. quæst. 1. Adrianum, quodlib. 11. Caietanus quæst. 73. art. 2. Ratio patet ex dictis supra dub. 2. num. 72. Postremam verò partem distinctius declarans Lessius dub. 23. ait, tales esse Prælatos, & superiores infamantis; & nonnunquam etiam prælatos infamati; essi isti per se alioquin famam subditorum procurare non teneantur.

154 ASSERTIO X. Si infamatus citra cuiusquam iniuriam condonet restitutionem, immunitus erit infamator à restitutione, saltem ex iustitia faciendâ. Ita communis, & patet; quia licet cuique remittere debitum, vbi id sine alterius iniuria fieri potest.

Possumt autem citra iniuriam condonare, qui ita sunt domini suæ famæ, vt iactura eiusdem famæ non cedat etiam in aliorum infamiam, aut præiudicium; sicut credit infamia parentis in filiorum, infamiam, iuxta Salonem controuersia 13. & Nauarrum citatum. Licet etiam in hoc casu validam esse condonationem existimet Sotus: ego verò necessario saltem retractandam condonationem existimo. Item Prælati & Religiosi infamia credit in probrum totius Religionis, iuxta Azorium & Lessium.

Quod si Episcopi, aut secularis Magistratus fama ita læsa sit, vt is in sui muneris fructuosa executione impediatur, nec ille quidem sine iniuria subditorum, poterit famam condonare; nisi fortè velit & possit officium resignare, iuxta Salonem, & Bannem q. 62. a. 2. dub. 2. vel potius 11.

155 ASSERTIO XI. Mutua infamatio, quamuis æqualis, per se non excusat à restitutione, sed per accidens. Ita Maior 4. dist. 15. q. 16. Nauarrus man. cap. 18. n. 47. Caietanus q. 62. a. 2. & in summa V. *Detraçtio*, Petrus Nauarrus n. 347. Carbo q. 24. Azor cit. q. 16. licet absolute affirmet Sotus, Adrianus, Ledesma apud Azorium; item Angles, & Toletus apud Lessium dub. 25. qui idem videtur sentire.

Probatur: Nam vnum damnum infamæ alterum non tollit; nec adeo inæqualitatem per alterum factam corrigat; sicut duo debita pecuniaria, aut duo damna in bonis fortunæ per se pretio æstimabilia se mutuò compensant.

Secus

Secus est, si ex mutuo consensu, alter alteri suam obligationem condonet, ex communi apud citatos; aut si infamantem infamet per modum iustæ defensionis, cum alia via non suppetit; quod licitum esse docent Sotus, Salon, Bannes, Lessius locis citatis; ita nimirum ut non obijciatur falsum, aut quoduis occultum crimen; sed tale, quo infamia retundatur & aboleatur, infamantis fide eleuata.

Item ex probabili, si alius te æqualiter infamauerit, quem noris nolle tibi famam restituere, iuxta illud; *Frangenti fidem* &c. ut post Adrianum, Sorum, Anglem, Toletum docet Lessius n. 133.

Quæritur II. An & quo modo honor læsus sit restituendus.

156 Respondetur; cum honor sit verum aliquod bonum hominis, omnino restituendus est; etiam si omnino priuatum & secretè sit læsus, ex certa & communi: idque siue læsus sit per subtractionem debiti honoris, cum quodam tamen interpretatiuo contemptu alterius: quo casu, quæsitæ occasione, ipse honor iniuste detractus læso exhibendus est; siue per apertam contumeliam verbis aut factis irrogatam: quo casu, spectata quidem ipsa rei natura, conuenientissime restituatur honor petitione veniæ: quæ proinde inter personas æquales, & ab inferioribus erga superiores regulariter adhibenda est, ut habet communis. iuxta illud Marth. 5. v. 24. *vade prius reconciliari fratri tuo* &c. & S. Augustinum in regula: *Frater qui non vult petere veniam, aut non ex animo petit sine causa est in Monasterio, etiam si inde non eiiciatur.*

157 Attamen in particularibus casibus, pro varietate personarum & rerum, fieri potest, ut ea sola quandoque non sufficiat, ut si quis virum nobilem aut honestum alapa aut baculo percusserit, ut notant Angles, Aragonius, Couarruias lib. 2. lib. 2. variarum cap. 10. n. 5. Azor lib. 5. cap. 3. Lessius cap. 11. dub. 27. qui tamen addit, moribus gentium receptum esse, ut ante sententiam Iudicis, non teneatur quis maiorem satisfactionem exhibere, quam humilem veniæ petitionem, cum signis doloris.

158 Aliquando fieri potest, ut veniæ petitio nec sit necessaria quidem, quia Patens, Princeps, Prælati, vel Superior, tenentur quidem ad satisfaciendum aliquo modo subdito pro contumeliosa iniuria irrogata, aut exhibendo honorem, aut laudando culpamque agnoscendo; sed ad petendam ab eo veniam communiter non tenentur, ut habet communis ex citata regula Augustini.

Imò quoties honor alia via sufficienter restituitur, non est cur determinatus ille restitutionis modus necessario sit adhibendus, ut recte Aragonius, Lessius, Azor cit. q. 1. Quia in re pius vir & prudens arbitrabitur. Atque ita conciliari possunt Sotus lib. 4. de iustitia. q. 6. a. 3. ad 5. Salon controuersia 4. Syluester V. *Contumelia* q. 4. Carbo q. 52. qui simpliciter docent, petendam veniam, & Caietanus q. 62. a. 3. Petrus Nauarrus n. 76. qui negant.

159 Quamuis autem etiam honoris restitutio condonari possit, prout de fama dictum ex communi, quicquid Caietanus neget; non tamen censendum est, eum, qui familiariter cum contumelioso versatur, hoc ipso statim restitutionem condonare; id

enim alijs de causis fieri, & aliquando necessarium esse potest, ut recte notauit Petrus Nauarrus n. 92.

160 Quæres, an etiam pro ipsa præcisè iniuria (secluso omni damno) aliquid restituendum vel satisfaciendum, ante Iudicis sententiam? Respondetur negatiue; restitutio enim non nisi damnum respicit: satisfactio autem pro iniuria proprie pœnalis est, & ex sua natura ab inuito melius exigitur.

Alias sequeretur, furem etiam ante sententiam ad amplius quiddam teneri, quam rei acceptæ restitutionem. Item sequeretur, tanto plus restituendum, quanto maior iniuria in modo lædendi interuenit. Quod tamen contra Sotum merito negat Azor lib. 6. cap. 3. qui dum nihilominus paulo ante alferit, aliquid restituendum pro iniuria accipit iniuriam simul cum damno coniuncto. Quo modo etiam accipiendus Lessius dub. 27. n. 140. & 145. Vid. q. 1. dub. 1. n. 3.

DVBIVM VII.

De restitutione honorum Ecclesiasticorum; speciatim propter Beneficia inualide acquisita; priuationem Beneficij; neglectam residentiam; pluralitatem Beneficiorum.

Ad s. Thomæ 2. 2. q. 62.

161 Quæritur I. An & quid restituendum ab ijs qui beneficia inualide acquisuerunt, utpote in excommunicatione?

ASSERTIO I. Beneficium irrita collatione obtinens, tenetur non solum Beneficium resignare, sed etiam fructus perceptos restituere, nisi titulus reuolueretur. Ita ex certa & communi docent Antoninus 3. part. tit. 15. n. 2. Syluester V. *Beneficium* 3. n. 20. Nauarrus cap. 25. n. 114. Lopez 2. part. c. 103. & supponunt Henriquez lib. 13. cap. 3. n. 3. & cap. 14. n. 3. Sa. V. *Beneficium*. Ratio est. Quia talis iniuste ac sine titulo possidet alienum; esto per ignorantiam ita fuerit promotus: nisi forsan iste interim beneficium præscripserit ut inferius dicitur n. 168. & constat ex dictis quæst. 1. dub. 6. num. 92.

162 ASSERTIO II. Si tamen inualide prouisus per se, aut vicarium vtiliter præstitit debitum officium, excusari potest à restitutione fructuum consumptorum in vitæ sustentationem, si pauper est, & potest ex iisdem fructibus impenso labori respondentibus, accedente etiam præsertim Confessarij consilio, accipere, siue retinere ea, quæ strictè sunt necessaria ad vitam; imò & alios fructus suo seruitio respondententes, adque honestam sustentationem pertinentes. Ita ex quadam epijkia priorem assertionem moderantur graves Doctores: Et primum ac secundum docet Angelus V. *Beneficium* numero 44. cum Ostiensi, Syluester V. *Beneficium* 3. numero 20. cum Innocentio, Henriquez lib. 13.